

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.411.1.4.2024

Łukasz Miśkiewicz
Burmistrz Miasta Pionki

al. Jana Pawła
26-670 Pionki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/001 – Działania gmin (miast) związane z usuwaniem porzuconych pojazdów
w województwie mazowieckim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Pionki ¹ , al. Jana Pawła II 15, 26-670 Pionki.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Miśkiewicz, Burmistrz Miasta Pionki od 7 maja 2024 r. Robert Kowalczyk, Burmistrz Miasta Pionki do 7 maja 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie organizacyjne miasta do działań związanych z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów. 2. Działania miasta związane z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2024 (I połowa) oraz zdarzenia wykraczające poza ten okres, jeśli miały związek z pojazdami porzuconymi na terenie miasta.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Jan Sulima, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/127/2024 z 23 września 2024 r.

(akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Działania organizacyjne Urzędu w latach 2022-2024 (I połowa)⁴, dotyczące usuwania porzuconych pojazdów⁵, były adekwatne do skali zjawiska. Urząd podejmował prawidłowe działania w celu doprowadzenia do usunięcia porzuconych pojazdów. Zadania dotyczące działań wobec porzuconych pojazdów przypisano w sposób pisemny jednej komórce organizacyjnej Urzędu, dopiero w trakcie kontroli NIK. Jednakże nie miało to istotnego wpływu na realizację tych zadań. Wpływu takiego nie miała również stwierdzona nieprawidłowość, dotycząca błędnego klasyfikowania spraw dotyczących usuwania porzuconych pojazdów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie organizacyjne miasta do działań związanych z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów.

Opis stanu faktycznego

W latach 2022-2024 (I półrocze), zadania związane z realizacją uprawnień wynikających z art. 50a ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁶ nie zostały formalnie przypisane żadnej komórce organizacyjnej Urzędu, jednostce organizacyjnej miasta ani konkretnym pracownikom.

(akta kontroli: str. 18, 30-74, 110)

Burmistrz wyjaśnił, że w latach objętych kontrolą działania związane ze zgłoszeniem wraków samochodów na terenie miasta podejmowane były dwukrotnie.

W trakcie kontroli Burmistrz rozszerzył w Regulaminie organizacyjnym Urzędu⁷, zakres zadań Wydziału Komunalnego i Ochrony Środowiska o prowadzenia spraw związanych z usuwaniem pojazdów porzuconych, których realizacja została przypisana kierownikowi ww. wydziału.

(akta kontroli: str. 18-19, 29, 73)

Nie określono pisemnie procedur: monitorowania obszaru miasta pod kątem pojazdów porzuconych, dokumentowania okoliczności wskazujących na spełnienie przez pojazd kryteriów art. 50a prd; zgłaszania właściwej jednostce Policji zidentyfikowanych pojazdów porzuconych, identyfikowania właścicieli pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a prd, powiadamiania ich o usunięciu pojazdu i skutkach nieodebrania pojazdu oraz powiadamiania o przejęciu własności pojazdu; monitorowania upływu terminu do odbioru usuniętego pojazdu i nabycia jego własności przez miasto z mocy prawa; zagospodarowania nabytych pojazdów, w tym szacowania ich wartości i sprzedaży.

Nie określono pisemnie zasad współpracy z innymi podmiotami w celu realizacji uprawnień wynikających z art. 50a prd, w szczególności nie zawarto porozumień z właściwą jednostką Policji i zarządcami dróg innych niż kategorii gminna.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że nie zostały dotychczas określone procedury związane z usuwaniem wraków z terenu gminy, ponieważ do 2024 r. nie występowały przypadki wymagające usuwania wraków samochodów

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: kontrolowany okres.

⁵ Tj. pojazdów pozostawionych bez tablic rejestracyjnych lub których stan wskazuje, że nie są używane.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1251, dalej: prd.

⁷ Zarządzeniem nr 158/2024 z dnia 26 września 2024 r.

i w związku z tym, nie było potrzeby do opracowania szczegółowych procedur regulujących tę kwestię.

W ocenie Burmistrza szczegółowe wymagania związane z usuwaniem pojazdu oraz przejęciem go na własność gminy określone w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 22 czerwca 2011 r. w sprawie *usuwania pojazdów pozostawionych bez tablic rejestracyjnych lub których stan wskazuje na to, że są nieużywane*⁸, były wystarczające do realizacji tych zadań.

(akta kontroli: str. 21- 25)

Korespondencja dotycząca porzuconych pojazdów rejestrowana była w klasie spraw 033, 6870 i 6232 (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Korespondencja dotycząca pojazdów porzuconych była klasyfikowana niezgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 18 stycznia 2011 r. w sprawie *instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych*⁹. Zgodnie z instrukcją kancelaryjną korespondencja dotycząca usuwania pojazdów powinna być klasyfikowana w kategorii 7235 – *Usuwanie pojazdów*. Urząd klasyfikował tę korespondencję w trzech kategoriach: 033 – *Nawiązywanie kontaktów i określanie zakresu współdziałania gminy i jej jednostek organizacyjnych z innymi podmiotami lub jednostkami organizacyjnymi na gruncie krajowym*, 6870 – *Organizacja zarządzania gruntami* i 6232 – *Informacje o wytworzeniu odpadów oraz sposobach gospodarowania odpadami*.

(akta kontroli str. 75, 101, 104, 117, 125)

Burmistrz wyjaśnił, m.in. że błędna klasyfikacja w ww. zakresie wynika głównie z braku przypisanego zadania z zakresu usuwania wraków z terenu gminy do konkretnej komórki organizacyjnej Urzędu.

Ponadto Burmistrz poinformował, że kolejna korespondencja dotycząca pojazdów porzuconych z 16 grudnia 2024 r. została prawidłowo zaklasyfikowana zgodnie z instrukcją kancelaryjną w kategorii 7235.

(akta kontroli str. 109-111, 119-121)

2. Działania miasta związane z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów

W kontrolowanym okresie Urząd nie zidentyfikował samodzielnie żadnego porzuconego samochodu, a informację o jednym uzyskał od mieszkańca Pionek. W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpłynęła jedna informacja¹⁰ od mieszkańca o Seacie Toledo pozostawionym koło bloku przy ul. Bohaterów Studzianek 3. Po weryfikacji zgłoszenia pismem z 4 czerwca 2024 r. Burmistrz zwrócił się do Prezesa Pionkowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Pionkach¹¹, na terenie której znajdował się samochód, o podjęcie działań zmierzających do jego usunięcia. Burmistrz wskazał m.in., że wrak tego pojazdu stanowi zagrożenie dla mieszkańców i środowiska oraz negatywnie wpływa na estetykę i wizerunek tego miejsca. (akta kontroli str. 19-20, 27, 75-79, 90-98, 108-109)

Ponieważ działania PSM, w tym pisma do Policji, nie przyniosły rezultatu, Burmistrz pismem z 13 grudnia 2024 r., na podstawie art. 26 ustawy

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 1559.

⁹ Dz. U. z 2011r. nr 14, poz. 67 dalej: instrukcja kancelaryjna.

¹⁰ Email w dniu 25 maja 2024 r.

¹¹ Dalej: PSM lub Spółdzielnia.

o odpadach¹², wezwał PSP do usunięcia przedmiotowego pojazdu jako odpadu pod rygorem wydania decyzji zobowiązującej PSM do usunięcia zalegającego odpadu.

Ponadto Burmistrz, na podstawie art. 26a ust. 5 pkt 1 ustawy o odpadach, pismem z 16 grudnia 2024 r. wystąpił do Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie Delegatury w Radomiu¹³ o wydanie opinii w sprawie niezwłocznego usunięcia pojazdu.

WIOŚ w postanowieniu z dnia 27 grudnia 2024 r. stwierdził konieczność niezwłocznego usunięcia i zagospodarowania odpadu o kodzie 160104* (*Zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy*) w postaci wraku pojazdu Seat Toledo, znajdującego się na terenie nieruchomości nr ewidencyjny 1575/28, położonej przy u. Bohaterów Studzianek 3 w Pionkach.

W dniu 2 stycznia 2025 r., po uzyskaniu ww. opinii, na podstawie art. 26a ust. 2 pkt 3 i ust. 3 i 4 ustawy o odpadach, Burmistrz wydał decyzję, w której m.in.:

- orzekł konieczność niezwłocznego usunięcia i zagospodarowania odpadu o kodzie 160104* w postaci wraku pojazdu Seat Toledo;
- ustalił sposób usunięcia ww. odpadu w dniach 20-21 stycznia 2025 r. poprzez zlecenie jego usunięcia podmiotowi posiadającemu zezwolenie na przetwarzanie odpadów zgodnie z ustawą o odpadach.

(akta kontroli str. 108, 117-118, 121-124, 147-150)

Przeprowadzone w ramach kontroli oględziny¹⁴ wybranych miejsc postojowych, w których porzucone samochody mogłyby być szczególnie uciążliwe dla użytkowników dróg¹⁵, nie wykazały pojazdów, których stan wskazywałby na porzucenie. Jedynie na parkingu przy ul. Spokojnej stwierdzono Opla Astrę, której stan ze względu, m.in. na brak przedniej tablicy rejestracyjnej, wskazywał na porzucenie.

(akta kontroli str. 127-136)

Samochód ten został 12 sierpnia 2024 r. zidentyfikowany przez pracownika Urzędu, w trakcie monitorowania nieruchomości w użytkowaniu wieczystym Gminy Miasta Pionki, na działce przy ulicy Łączności. 20 sierpnia 2024 r. pracownik telefonicznie zgłosił ten fakt do dyżurnego posterunku Policji w Pionkach, a 21 sierpnia 2024 r. uzyskał od Policji informację, że samochód ten nie widnieje w bazie skradzionych pojazdów oraz że nie stoi na drodze publicznej i w związku z tym Policja nie jest organem właściwym zajęcia się sprawą. Po uzyskaniu danych adresowych właściciela samochodu ze Starostwa Powiatowego w Radomiu, 17 października 2024 r. Urząd, w trybie art. 26 ust. 2 ustawy o odpadach wystosował do właściciela pojazdu pisemne wezwanie do usunięcia pojazdu jako odpadu. Z uwagi na nieodebranie ww. pisma przez adresata 9 grudnia 2024 r. Urząd wysłał powtórne wezwanie do usunięcia ww. pojazdu, zakwalifikowanego jako odpad. W dniu 12 grudnia 2024 r. pracownik Urzędu stwierdził, że samochód ten, bez przedniej tablicy rejestracyjnej, znalazł się na parkingu przy ul. Spokojnej. 16 grudnia 2024 r. Burmistrz wystąpił do Komendanta Komisariatu Policji w Pionkach o podjęcie działań w trybie art. 50a ust. 1 prd, informując również, że samochód nie ma tablicy rejestracyjnej i aktualnego ubezpieczenia OC.

Do dnia zakończenia kontroli, tj. do 31 grudnia 2024 r., Urząd nie uzyskał odpowiedzi z Policji na ww. pismo.

¹² Ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. r., poz. 1587), dalej: ustawa o odpadach.

¹³ Dalej: WIOŚ.

¹⁴ Przeprowadzone 17 października 2024 r.

¹⁵ Ulice: Orzeszkowej, Żeromskiego, Słowackiego, Aleja Jana Pawła II, Fabryczna, Zakładowa, Prota, Łączności, Transportowa, Pronitowska, Przemysłowa, Czarnego Prochu, Harcerska, Parkowa, Polna, Spacerowa, Wspólna, Mickiewicza, Leśna, Aleje Lipowe, Królewska, Jagiellońska, Chemiczna, Bohaterów Studzianek, Augustowska, Partyzantów, Dębowa, Niepodległości, Guzala.

(akta kontroli str. 20-21, 27, 99-105, 108-109, 112-120, 125-126)

W kontrolowanym okresie do Policji nie wpłynęły informacje o innych porzuconych pojazdach na terenie Pionek, niż opisane powyżej. Komendant Miejski Policji w Radomiu, któremu podlega Komisariat Policji w Pionkach, poinformował¹⁶, że nie podjęto działań w celu usunięcia ww. pojazdów w trybie art. 50a prd, ponieważ znajdowały się one poza drogą i nie wpływały bezpośrednio na bezpieczeństwo oraz porządek ruchu drogowego.

(akta kontroli str. 9-14)

IV.Wnioski

Wnioski

W związku z rozpoczęciem w trakcie kontroli prawidłowego klasyfikowania korespondencji dotyczącej porzuconych samochodów Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 17 stycznia 2025 r.

Kontroler:
Jan Sulima
główny specjalista
kontroli państwowej

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie
Paweł Tołwiński

...../-/.....
podpis

...../-/.....
podpis

¹⁶ Informacja pozyskana w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.